

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 26/502-2
Saksbehandler Karin Glomsaker

Utvalg	Møtedato
Kulturutvalget 2023 - 2027	11.03.2026
Kommunestyret 2023 - 2027	19.03.2026
Eierskapsutvalget 2023 - 2027	12.03.2026

Forslag til endring av selskapsavtale for Aust-Agder museum og arkiv IKS

Kommunedirektørens forslag til vedtak

Grimstad kommunestyre vedtar som deltaker i Aust-Agder museum og arkiv IKS, å slutte seg til forslaget til endringer i selskapsavtalen, jfr. vedtak i representantskapet 15.12.2025.

Vedlegg

Høring - revisjon av selskapsavtale for Aust-Agder museum og arkiv IKS

Vedlegg 1. Gjeldende selskapsavtale for Aust-Agder museum og arkiv IKS

Vedlegg 2. Forslag til ny selskapsavtale for Aust-Agder museum og arkiv IKS

Kommuneplanen

Kommunens eierskapsinteresser er i liten grad tema i kommuneplanens samfunnsdel, men museumsvirksomheten er relevant i et næringsperspektiv (opplevelsesnæring) og for å gjøre Grimstad til et attraktivt bosted.

Sammendrag

Selskapsavtalen til Aust-Agder museum og arkiv IKS skal endres, og sendes for tredje gang til behandling i eierkommunene. Tidligere i prosessen er det vedtatt språklige justeringer, og endret innhold i §§ 7 og 8. Representantskapet var samlet i sin tilslutning til forslag om endringer i §§ 9 og 15 som nå er til behandling. Grimstad kommunes interesser i selskapet blir ivaretatt, og de største eierkommunene vil ha en særlig rett til være representert i styret og foreslår kandidater for valgkomiteen. Forslaget er i tråd med kommunedirektørens anbefaling.

Fakta

Selskapsavtalen til Aust-Agder museum og arkiv IKS skal endres, et arbeid som ble igangsatt i 2023. Ved begge behandlingene har Grimstad kommune vedtatt å følge representantskapets innstilling (K-sak 24/166, 11.09.2024 og EU-sak 25/5, 08.05.2025). Selve samarbeidsavtalen er vedtatt prolongert. I representantskapsmøte 07.05.2025 ble det nedsatt en arbeidsgruppe bestående av ordførerne i hhv. Valle, Grimstad og Arendal kommune med mandat å fremme nytt forslag til selskapsavtale basert på innspill fra kommunene, med en ordlyd som sikrer enighet om innhold. Representantskapet ga 15.12.2025 samlet tilslutning om forslag til endringer, og som nå

er på ny behandlingsrunde i eierkommunene. Endringene i forslaget gjelder nå ordlyd i §9 (styret) og §15 (endring av selskapsavtalen). Frist for tilbakemelding er 1.5.2026

§ 9 i opprinnelig selskapsavtale (fra 2019) har denne ordlyden:

Styret har ansvaret for drifta av selskapet i samsvar med IKS-loven, selskapsavtalen og vedtak i representantskapet.

Styret har 8 medlemmer med personlege varamedlemmer. som med unntak av representantane for dei tilsette, blir valde for 4 år. 4 representantar med vararepresentantar veljast etter forslag frå hhv. Agder fylkeskommune, Valle kommune, Grimstad kommune og Arendal kommune. Fylkeskommune og disse kommunane skal også være sikra representasjon i styret. Styreleiar skal veljast etter forslag frå Agder fylkeskommune. 3/4 av representantskapsmedlemmane som er til stades må støtte styreleiarvalet.

Reglane i aksjeloven S 20 om kjønnsmessig fordeling i styret skal gjelde ved val til styret. Dei tilsette skala ha to styremedlem med personlege varamedlem, som blir vald av og mellom dei tilsette i tråd med IKS-loven S 10.

Dagleg leiar og nestleiar kan ikkje representere dei tilsette i styret.

Styreleiar har møte- og talerett i representantskapet.

Styret representerer selskapet utad. Styret kan gje styremedlem eller dagleg leiar rett til å forplikte selskapet aleine eller i fellesskap.

Dette er forslag til nye formuleringer i selskapsavtalen §9:

Styret har ansvaret for drifta av selskapet i samsvar med IKS-lova, selskapsavtalen og vedtak i representantskapet.

Aust-Agder museum og arkiv IKS skal ha eit styre på 8 medlemmer, valde av representantskapet for ein periode på to år. Halvparten av medlemmene skal veljast kvart andre år for å sikre kontinuitet i styret.

Alle deltakarar kan kome med framlegg til styremedlemmer. Agder fylkeskommune, Valle kommune, Grimstad kommune og Arendal kommune skal ha særskild rett til å vere representert i styret, og foreslår kandidatar til valkomiteen. Styremedlemmene vert valde av representantskapet etter innstilling frå valgkomiteen.

Styresamansettinga skal veljast ut frå kompetanse og vere tilpassa formålet og eigenarten til selskapet. Styremedlemmer bør ikkje veljast blant sitjande kommunestyre-/fylkestingsrepresentantar frå deltakarkommunane.

Representantskapet vel også 5 varamedlemmer som blir valde for fire år om gongen.

2 faste medlemmer og ei varamedlemsliste med 2 medlemmer blir vald av og blant dei tilsette. Medlemmer frå dei tilsette blir valde for to år om gongen.

For innkalling og saksbehandling i styret gjeld lov om IKS.

Reglane i aksjeloven om kjønnsmessig fordeling i styret skal gjelde ved val til styret.

Dagleg leiar kan ikkje representere dei tilsette i styret.

Styreleiar har møte- og talerett i representantskapet.

Styret representerer selskapet ut mot omverda.

Arbeidsgruppens begrunnelse for endringene: Ny ordlyd skal sikre at Aust-Agder museum og arkiv IKS har et styre med presis, relevant og bredt sammensatt kompetanse. Styremedlemmene har en sentral rolle i å ivareta både drift, utvikling og måloppnåelse for selskapet. Styret representerer

Aust-Agder museum og arkiv IKS, og skal arbeide for å realisere virksomhetens formål, uavhengig av bostedskommune eller hvem som har foreslått kandidaten.

Endringen innebærer også en forbedring av styrearbeidet ved å innføre varamedlemmer i nummerert rekkefølge i stedet for personlige varamedlemmer. Dette gir bedre kontinuitet i styresammensetningen og sikrer stabilitet over tid. Varamedlemmer velges for fire år om gangen.

Ordlyden gir alle eierkommunene mulighet til å foreslå styremedlemmer, men sikrer Agder fylkeskommune, Valle kommune, Grimstad kommune og Arendal kommune en særskilt rett til å være representert i styret etter innstilling til valgkomiteen. En slik løsning kan gi forutsigbarhet for noen av de største eierne, og sikre stabilitet og geografisk representasjon. En slik løsning må ta hensyn til at styresammensetningen skal velges ut fra kompetanse og være tilpasset formålet og egenarten til selskapet.

§15 i opprinnelig selskapsavtale har denne ordlyden:

For endringer i selskapsavtalen gjeld IKS-loven. Mindre endringer kan handsamast av representantskapet.

I tillegg til samrøystekrava i IKS-loven kan paragraf 8 andre ledd i denne avtalen berre endrast samrøystes.

Dette er forslag til nye formuleringer i selskapsavtalen §15:

Endringer i selskapsavtalen som gjeld forhold nemnde i § 4 tredje ledd i lov om interkommunale selskap – herunder:

- *selskapet sitt namn*
- *føremål*
- *deltakarar*
- *deltakarane sitt ansvar og innskotsplikt*
- *innskotskapital*
- *selskapsform og grunnleggjande rettar*

skal vedtakast av kommunestyret eller fylkestinget i alle deltakarkommunar/fylkeskommunar.

Andre endringer i selskapsavtalen kan vedtakast av representantskapet med minst to tredelar av dei avgitte røystene, med mindre anna er fastsett i denne avtalen.

Arbeidsgruppens begrunnelse for endringene: Selskapsavtalen er det sentrale styringsdokumentet for interkommunale selskap og regulerer både organisering og ansvarsforhold. IKS-loven §4 stiller klare krav til hvordan selskapsavtalen skal utformes og endres. For å sikre lovsikkerhet, demokratisk kontroll og forutsigbarhet er det avgjørende at selskapsavtalen har presis ordlyd når det gjelder endringsprosesser. Uklare formuleringer kan føre til ugyldige vedtak dersom endringer gjøres av feil organ, risiko for lovlighetskontroll og omgjøring av beslutninger og manglende etterlevelse av lovens krav om politisk behandling av sentrale punkter.

Formålet med foreslått endring i §15, er å fastsette en tydelig bestemmelse i selskapsavtalen som skiller mellom endringer som krever vedtak i kommunestyrene/fylkestingene (lovpålagte punkter i §4 tredje ledd), og endringer som kan vedtas av representantskapet (mindre justeringer).

Økonomiske og administrative konsekvenser

Ingen konsekvenser for kommunen.

Vurderinger:

Ved forrige behandlingsrunde innebar forslaget til §9 at alle eierkommunene skulle ha én stemme hver. Nytt forslag moderer dette, og følger mer intensjonen iden opprinnelig selskapsavtalen, slik at fylkeskommunen, Arendal, Valle og Grimstad kommuner får en styrket rett til å bli representert i

styret gjennom innstilling til valgkomiteen. Dette er de største eierkommunene, og de som har størst interesser på museumsfeltet i selskapet. For de kommunene som får denne egne rettigheten, hviler det et ansvar på å tenke på selskapet som helhet og relevant kompetanse når en foreslår styremedlemmer, slik at det ikke bare blir en kandidat fremmet pga tilknytning til en eierkommune.

Vurderingene og begrunnelsene som er gjort av arbeidsgruppen er ellers i tråd med det som kommunedirektøren har anbefalt i de to foregående behandlingene i kommunestyret og eierskapsutvalget. Kommunedirektøren har ingen ytterligere kommentarer til saken.

Konklusjon

Kommunedirektøren anbefaler at kommunestyret slutter seg til forslag til endringer i selskapsavtalen.